

Tribuna

David Bueno i Torrens. Professor i investigador de genètica i divulgador de la ciència

Desradicalització

L'any 2008, la revista *TIME* va publicar un decàleg d'idees que, segons els autors, podien canviar el món. La número quatre era la desradicalització. Molts governs, entre els quals el de Catalunya, han establerts protocols de prevenció i detecció de la radicalització, actuant sobre les comunitats o els individus que es troben en situacions culturals, econòmiques, socials o polítiques de vulnerabilitat. Tanmateix, segons el *Global Peace Index* que l'Institut for Economics and Peace, un laboratori d'idees amb base a Sidney, va fer públic a principis d'estiu, des del 2008 el nombre de víctimes mortals que provoca la radicalització ha incrementat d'un 247%. Normalment, quan sentim la paraula "radicalització" ens venen al cap uns tipus molt concrets de radicalismes, en funció de la ideologia o de la situació en què es trobi cadascú, però és un fenomen molt més ampli i subtil. L'opressió econòmica, política o social d'uns grups humans respecte a uns altres és també una forma de radicalisme.

PODRÍEM DIR, FRÍVOLAMENT, que el radicalisme té un component subjectiu important, però això no és el que indiquen els es-

tudis científics sobre el tema. L'únic que és subjectiu és la ideologia que utilitzi cada radicalisme, però no aquest fenomen cerebral en ell mateix. Pocs dies abans de la publicació del *Global Peace Index*, la revista científica *Nature Human Behaviour* va publicar un parell de treballs centrats en la desradicalització de terroristes com a una eina per incrementar la seguretat i el benestar a nivell global. Deixant de banda el biaix que suposa abordar únicament aquesta tipologia de radicalisme, les conclusions poden ser extrapolables a qualsevol altre tipus de radicalització. I són ben pessimistes.

“És molt més senzill portar una persona vulnerable cap al radicalisme que desradicalitzar-la

TOTS ELS ESTUDIS INDIQUEN que, a nivell cerebral, la desradicalització, malgrat ser possible, és molt complexa. És molt més senzill portar una persona vulnerable cap al radicalisme que desradicalitzar-la. El motiu és simple: la radicalització es basa en l'adquisició de conceptes dogmàtics i, per tant, indiscutibles, la qual cosa limita l'activitat de les zones del cervell implicades en l'anàlisi reflexiva. Aquestes zones són, tanmateix, les que consumeixen més energia, per la qual cosa al cervell no li costa gaire posar-les en *stand by*. En certa manera, al cervell li agrada dogmatitzar-se, perquè li resulta còmode. En canvi, la desradicalització ha de passar necessàriament pel raïocini i la reflexió, la qual cosa resulta energèticament més costosa. És més fàcil empènyer un vehicle pendent avall que amunt.

L'ALTERNATIVA MÉS LÒGICA, és evitar la radicalització. Però això, més enllà de polítiques i procediments de detecció puntuals, només es pot aconseguir potenciant la capacitat reflexiva en tots els àmbits socials i educatius, una mena de gimnàstica cerebral que dificulti l'adquisició de dogmes.